

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

[Ḥamishah Ḥumshe Torah]

‘im targum Onkelos, u-ferushe Rashi u-ve’ur ye-targum Ashkenazi

Sefer Ba-midbar

Premsla, Yitṣḥaq Itsaḥ ben Tsevi Hirsh

Ofenbakh, 569 [1808 oder 1809]

1

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-10257

מִחֲנֹהוּ וְאִישׁ עַל־דָּגְלוֹ
 לְצַבֹּאתָם: ַּוְהַלְוִים יַחְנוּ סָבִיב
 לְמִשְׁכַּן הָעֵדוּת וְלֹא־יִהְיֶה קֶצֶף
 עַל־עֵדוּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְשִׁמְרוּ
 הַלְוִים אֶת־מִשְׁמֶרֶת מִשְׁכַּן
 הָעֵדוּת: ַּכִּי וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל
 כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה
 בֶּן עֲשׂוֹ: ַּפ שְׂרִישִׁי

ב א וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
 וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר: ַּג אִישׁ עַל־
 דָּגְלוֹ בָּאתָת לְבַיִת אֲבֹתָם יַחְנוּ

טרופפע אונד בייה זיינער
 פֿאהנען נאך אידערען העע=
 רען: (נג) דיא לויס אכער
 זאללען זיך אום דיא וואהנונג
 דעו צייגניסעו הערום לאגן,
 דאמט קיין צאָרן אויף דיא
 קינדער ישראליז קאָממע:
 דיא לויס זאללען דיא גע=
 שאַפטע בייה דער וואהנונג
 דעו צייגניסעו צו פֿערזאָרגען
 האַבען: (נד) דיא קינדער
 ישראלי: טהאַטען אַל־אָף:
 זייה דער עוויגע משה בע=
 פֿאהלען דהאַטטע, זאָ
 טהאַטען זייה:
 ב (א) דער עוויגע רעדטע
 מיט משה אונד
 אהרן, אונד שפראך: (ג)
 יעדערמאן פֿאן דען קינדערן
 ישראליז, זאלל זיך בייה

זיינער פֿאהנע, נאך דעם ציינען זיינער פֿאַמיליע האַלטען: אין

רש"י

תרגום אונקלוס

מִשְׁרֹזְהֵי וְגִבֹּר עַל טְקָסִיָּה לְחִילֵיהוֹן:
 (נג) וְלוֹאֵי יִשְׂרָאֵן סְחוּר סְחוּר לְמִשְׁכַּנָּא
 דְּסִתְרוּתָא וְלֹא יִהְיֶה רִוּוּזָא עַל בְּנֵי שְׂתָא
 דְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּטְרוּן לוֹאֵי יִת פִּטְרִת
 כִּי שְׂכָנָא דְּסִתְרוּתָא: ַּ(נד) וַעֲבָדוּ בְנֵי
 יִשְׂרָאֵל כְּכֹל דִּי פִקִּיד יִי יִת מִשְׁה
 בֶּן עֲבָדוּ:

(נג) ואיש על דגלו • כמו שהדגלים מדורים
 בספר זה שלשה שבטים לכל דגל: (נג) ולא
 יהיה קצף • אם תעשו כמכיתי לא יהיה קצף
 ואם לאו שיכנסו זרים בעבודתם זו יהיה קצף
 כמו שמכית במעשה קרח (במדבר י"ז) כי יכא
 הקצף וגו':
 ב (ב) באומות: כל דגל יהיה לו אות מפה
 כבועה תלויה בו כבועו של זה לא
 ככבועו

ב (א) ומליל יי עם משה ועם אהרן למימר: (ג) גִּבֹּר עַל טְקָסִיָּה בְּאֲתוֹן
 לְבַיִת אֲבֹתָהוֹן יִשְׂרָאֵן

באור

העדות ושמרו שלא יקרבו זרים אל המשכן ולא יהיה קצף על העדה • ואחר שבאר הטעם שלא
 נזכרו הלויים בתוך בני ישראל חזר לענינו הראשון לדבר מהספר בני ישראל שיחנו כל שבט ושבט
 על מקומו על סדר הדגלים, ואח"כ נזכרו על מנין הלויים וכן קדש שיפדו את הבכורות ומכין השני
 מנין שלשים שנה הראויים לעבודת משה והודיעו סדר חנייתם סביב למשכן ועבודת כ"א משלשה
 בתי אבותם, ואחר שנסדרו ונקבעו המסנות נזכרו השם על קדושתן ולשלא הטמא' מן המסנות:
 ב (ב) על דגלו באחת, כל דגל יהיה בו מפה כבועה תלויה בו, כבועו של זה לא ככבועו

במדבר ב

תרגום אשכנזי ה

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִנְּגִד סָבִיב לְאַהֲלֵי
מוֹעֵד יַחְנוּ: ג וְהַחֲנִים קִדְמָה
מִזְרָחָה דְגַל מַחֲנֵה יְהוּדָה
לְצַבְּאתָם וְנָשִׂיא לְבְנֵי יְהוּדָה
נַחֲשׁוֹן בֶּן־עַמִּינָדָב: ד וְצַבְּאוֹ
וּפְקֻדֵיהֶם אַרְבַּעַה וּשְׁבַעִים
אַרְבָּה וְשֵׁשׁ מֵאוֹת: ה וְהַחֲנִים
עָרְיוּ מִמֶּה יִשְׁשָׁכֵר וְנָשִׂיא לְבְנֵי
יִשְׁשָׁכָר נְתַנְיָאל בֶּן־צוּעֵר:

אין איינגער ענטפערונג
זאללען זיא זיך אום דאן
שטיפטזעלט הערום לאגן:
(ג) געגען מארגען אונד זאג
נענאוויפגאנג לאגערן זיך דיא
צור פארהנע דען לאגערן
יהודה געהארען, נאך איהרן
העערען: דער שטאמפירוט
דער קינדער יהודה נחשון
זאהן עמינדב: (ד) זיין העער,
נעמליך זיינע געמוטערטען:
ווארען אן דער צאהל פיער
אונד זיבענציג טויזענד,
זעכו הונדערט: (ה) געבען
איהם ליגען דיא צום שטאמ=
מע יששכר'ז געהארען: דער
זיין

וצבאו

שטאמפירוט דער קינדער יששכר'ו, נתנאל זאהן צוער:

רש"י

תרגום אונקלוס

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִלְּקָבִיל סְחוֹר סְחוֹר
לְמִשְׁכַּן וּמִנְּא יִשְׁרוֹן: (ג) וְדִשְׁרוֹן
קִדְמוֹת מִדִּינְחָא טִיקִס מִשְׁרִית יְהוּדָה
לְחִילִיהוֹן וְרַבָּא לְבְנֵי יְהוּדָה נַחֲשׁוֹן
בֶּר עַמִּינָדָב: (ד) וְחִילִיָּה וּמִנְּיָהוֹן
שְׁבַעִין וְאַרְבַּעַה אֲלָפִין וְשִׁית מֵאָה:
(ה) וְדִשְׁרוֹן סְמִיבִין עֲלוּהֵי שְׁבַטָא
דִּישְׁשָׁכָר וְרַבָּא לְבְנֵי יִשְׁשָׁכָר נְתַנְיָאל
בֶּר צוּעֵר: וְחִירִיָּה

כנענו זה כנע כל אחד כגון אבנו הקבועה
בחוץ ומתוך כך יכיר כל אחד את דגלו דבר
אחר באותות לבית אבותם באות שמסר להם
יעקב אביהם כשנאסרו ממזרים שנאמר
(בראשית כ') ויעשו בניו לו כן כאשר נוס
יהודה ויששכר וחבלון ישאובו מן המזרח
וראובן ושמעון וגד מן הדרום כולי כדאיתא
בתנחומא בפרשה זו: מנגד. מרחוק מיל
כמו שנאמר (יהושע ה') אך רסוק יהיה
ביניכם וביניו כאלפים אמה שיוכל לבא בשנת
משה ואהרן ובניו והלויים מוכים בסמך לו:
(ג) קדמה לפנים הקרויה קדם ואינו זו
רוח

באור

של זה, כנע כל אחד בעין אבנו הקבועה בחשן. (רש"י), וקדמוכיכו אמרו שהיה
בדגל ראובן צורת אדם, ומזיכרים עליו דודאים, ובדגל יהודה צורת ארי' כי בו המשיכו יעקב,
ובדגל אפרים צורת שור, מטעם צכור שורו, ובדגל דן צורת נשר עד שידמו לכרובים שראה
יחזקאל הכניא. (ראש"ע): מנגד, מרחוק וביהושע פורש שיעור ההרחקה אך רחוק יהיה
ביניו וביניכם כאלפים אמה (יהושע ג' ד'): (ג) קדמה מזרח, הוראת מלת קדם על הרוב
היא כד מזרח והכפל לתוספת באור, כן כתב הרד"ק בשרש קדם. וראש"ע פי' תחלת מזרח כי
בבא יהודה נוסע תחל' ואחריו משה יששכר ואחריו משה זבולן והיה יחוד' תחלת שלשת השבטים
המזרחיים: לצבאתם, הכניו שב על החונים, ואמר לנבאתם מן הכפול בבאות ל"ר כי כל
שבט ושבט בבא גדול הוא: (ד) וצבאו, של הכניא המוסר: ופקדיהם, כתב הראש"ע
ופקדיהם או ופקדיו (האמר במשה יששכר וחבלון) אין הפרש ביניהם, ופירשו המפרשים כי
ופקדיהם

לוי
ביב
זאף
מרו
שכן
אל
שה
יה
על
חגו

יין
יהוה
שכנא
שתא
מרת
בני
משה

אתון

ס של
ושבע
השני
שלשה
סכות:
כנענו

ו וַיָּבֵאוּ וּפְקֻדֵי אַרְבַּעַת
 וַחֲמִשִּׁים אֱלֹף וָאַרְבַּע מֵאוֹת :
 ז מִטָּה זְבוּלֹן וְנָשִׂיא לְבִנֵי זְבוּלֹן
 אֱלִיאָב בֶּן-חֵלֹן : וַיָּבֵאוּ וּפְקֻדֵי
 שִׁבְעָה וַחֲמִשִּׁים אֱלֹף וָאַרְבַּע
 מֵאוֹת : ט כָּל-הַפְּקָדִים לְמַחֲנֵה
 יְהוּדָה מֵאֵת אֱלֹף וּשְׁמֹנִים אָרְבָּה
 וְשֵׁשֶׁת-אַלְפִים וָאַרְבַּע מֵאוֹת
 לְצְבֹאתָם רֵאשֵׁי הַיָּסֵעִי : ס
 י הַגִּל מַחֲנֵה רְאוּבֵן תִּימְנָה
 לְצְבֹאתָם וְנָשִׂיא לְבִנֵי רְאוּבֵן
 אֱלִיצוֹר בֶּן-שְׂדִיאוֹר : יא וַיָּבֵאוּ
 וּפְקֻדֵי שֵׁשָׁה וְאַרְבַּעִים אֱלֹף

וחמש

העער, נעמליך זיינע געמוטערטן : אן דער צאהל זעכו אונד פֿירציג טויזענד,

רש"י

פינף

תרגום אונקלוס

(ו) וחיליה ומניניהו וחמשין וארבעה אלפין וארבע מאה : (ז) זבולון ורבא לבני זבולון אליאב בר חילון : (ח) וחיליה ומניניהו חמשין ושבעא אלפין וארבע מאה : (ט) כל מניניא למשרית יהודה מאה ותמנין ושתא אלפין וארבע מאה לחיליהון בקרמיתא נטלין : (י) טיקם משרית ראובן דרוטא לחיליהון ורבא לבני ראובן אליצור בר שדיאור : (יא) וחיליה ומניניהו ארבעין ושתא אלפין

וחמש

באור

ופקודיהם שב על החניה ופקדיו שב על הדגל, ע"כ ויותר ככון כמו שאמר המתרגם האשכנזי שאלת ופקדיהם שבא על הנבא, כי נבא גם כללי הוא ויתכן לומר עליו בלשון רבים ובלשון יחיד כמו במלת עם לפעמים יאמר בלשון יחיד, ופעמים בלשון רבים העם ההולכים (ישעיה ע"א)

והחנים

(ו) זיין העער, נעמליך זיינע געמוטערטן : אן דער צאהל פֿיער אונד פֿונפֿציג טויזענד, פֿיער הונדערט : (ז) זאדען דער שטאם זבולון : דער שטאמפֿירוס דער קינדער זבולן אליאב זאָהן חֵלֹן : (ח) זיין העער, נעמליך זיינע געמוטערטן : אן דער צאהל זיבען אונד פֿונפֿציג טויזענד פֿיער הונדערט : (ט) זאללע געמוטערטן דעז לאגערז יחודה אן דער צאהל הונדערט זעכו אונד אַכטציג טויזענד, פֿיער הונדערט, נאך איהרען העערען : דיזע זאללען ביי'ם צוגע דיא ערוטן זיין : (י) דיא פֿאַרנע דעז לאגערז ראובן לאגערט זיך געגען מיטאג, נאך איהרען העערען : דער שטאמפֿירוס דער קינדער ראובן אליצור זאָהן שדיאור : (יא) זיין העער, נעמליך זיינע געמוטערטן : אן דער צאהל זעכו אונד פֿירציג טויזענד,

רוח מורסי' והמערב קרוי אזור : (ט) ראשונה יסעו כשרואין העין מסתלק תוקעין הכהנים בתוכחות ונוכח מתנה יהוד' תקלה וכשהולכין הולכין כדרך סנייתן הלויס והעגלות באמצע דגל יהודה במורס ושל ראובן בדרו' ושל אפרים במערב

ה
מ
ש
יג
וד
יד
א
ופ
א
ט
מ
א
י
י

וחמ
שמ
אל
(ט)
מני

(ה)
בר
כ
ז
ז

וְחִמְשׁ מֵאוֹת: יג וְהַחֹנֶם עָלָיו
 מִטָּה שְׁמֵעוֹן וְנָשִׂיא לְבָנִי
 שְׁמֵעוֹן שְׁלֹמִיאֵל בֶּן־צוּרֵי־שָׂדֵי:
 יד וְצָבָאוּ וּפְקֻדֵיהֶם תִּשְׁעוּ
 וְחִמְשִׁים אֶלֶף וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת:
 יז וּמִטָּה גֹד וְנָשִׂיא לְבָנִי גֹד
 אֶלִּיסָף בֶּן־רְעוּאֵל: טו וְצָבָאוּ
 וּפְקֻדֵיהֶם חֲמִשָּׁה וָאַרְבָּעִים
 אֶלֶף וְשֵׁשׁ מֵאוֹת וְחִמְשִׁים:
 טז כָּרְדֵּי־פְקֻדִים לְמַחֲנֵה רְאוּבֵן
 מֵאֵת אֶלֶף וְאַחַד וְחִמְשִׁים
 יֶאֱרָף וְאַרְבַּע־מֵאוֹת
 וְחִמְשִׁים לְצָבָאֲתָם וּשְׁנַיִם

יסעו

פִּינָף הוֹנְדֵרֶט: (יג) נֶעֱבֵעוֹן
 אִיהֶם לֶאֱגֵרֹן זִיד, דֵּעַר
 שְׁטָאָם שְׁמֵעוֹן: דֵּעַר שְׁטָאָם
 פִּירוֹט דֵּעַר קִינְדֵּר שְׁמֵעוֹן
 שְׁלֹמִיאֵל זָאָהוּן צוּרֵי שָׂדֵי:
 (יד) זִיין רֵעֵעַר, נֶעֱמֶלִיק
 דִּיא גַעֲמוֹטֶעֶרֶטן: אָן דֵּעַר
 צָאָהֶל נִיין אֹונד פֿוֹנְפֶּצִיג
 טוִיזֶעֶנד, דֵּרִיִּיא הוֹנְדֵּרֶט:
 (יז) אֹונד דֵּעַר שְׁטָאָם גֹּד
 דֵּעַר שְׁטָאָם־פִּירוֹט דֵּעַר
 קִינְדֵּרֶר גֹּד אֶלִּיסָף זָאָהוּן
 רְעוּאֵל: (טו) זִיין הֵעֵר,
 נֶעֱמֶלִיק דִּיא גַעֲמוֹטֶעֶרֶטֶען
 דֵּעוֹזֶעֱלֶכֶען: אָן דֵּעַר צָאָהֶל
 פִּינָף אֹונד פִּירֶצִיג טוִיזֶעֶנד,
 זַעֲכֹו הוֹנְדֵּרֶט אֹונד פֿוֹנְפֶּצִיג:
 (טז) אֶלֶלֶע גַעֲמוֹטֶעֶרֶטֶען
 דֵּעוֹ לֶאֱגֵרֹו רְאוּבֵן אָן דֵּעַר
 צָאָהֶל הוֹנְדֵּרֶט אִיִּין אֹונד
 פֿוֹנְפֶּצִיג טוִיזֶעֶנד, פִּיעַר
 הוֹנְדֵּרֶט אֹונד פֿוֹנְפֶּצִיג, נֶאָךְ
 אִיהֶרֶען הֵעֵרֶען: זִיא זָאָלֶלֶען
 בִּיִּים צוּגַע דִּיא צוִיִּיאֶטֶען

זיין

תרגום אונקלוס

וְחִמְשׁ מֵאָה: (יג) וְדִישְׁרוֹן סְמִיכִין עֲלוּהֵי שְׁכֵטָא דְשְׁמֵעוֹן וְרַבָּא לְבָנִי
 שְׁמֵעוֹן שְׁלֹמִיאֵל בֶּר צוּרֵי שְׂדֵי: (יד) וְחִלְיָה וּמְנַיִיָּהוֹן חֲמִשִּׁין וְהַשְּׁע
 אֶלְפִין וְתֵלֶת מֵאָה: (יז) וְשְׁכֵטָא דְגֹד וְרַבָּא לְבָנִי גֹד אֶלִּיסָף בֶּר רְעוּאֵל:
 (טו) וְחִלְיָה וּמְנַיִיָּהוֹן אַרְבַּעִין וְחֲמִשָּׁא אֶלְפִין וְשִׁית מֵאָה וְחֲמִשִּׁין: (טז) כָּל
 מְנַיִיא לְמִשְׁרֵית רְאוּבֵן מֵאָה וְחֲמִשִּׁין וְחָד אֶלְפִין וְאַרְבַּע מֵאָה וְחֲמִשִּׁין
 לְחִלְיָהוֹן בְּתַנְיָתָא

נמלין

באור

(ה) והחנים עליו, ת"א דסמיכין ליה, וכן מתורגם בל"א: (ט) ראשנה יסעו, ולא אמר
 בראשנה כי היא תואר הפעל ר"ל בנסיעה הראשנה יסעו: (י) חִימְנָה, מגורת ימין והוא
 גֹּד דְרוּס: (יז) בן רעואל, הוא דעואל הכוזב למעלה ונתחלף האותיות הדומות במכתב,
 אז שהי' לו אלה שני שמות: (טו) ושנים יסעו, היא תואר הנוסעים וכן ושלשים יסעו, יבל"א
 (4) א ג 1 3 (כוויטן)

יָסְעוּ : ס י וְנָסַע אֶהֱל־מוֹעֵד
מַחֲנֵה הַלְוִיִּם בְּתוֹךְ הַמַּחֲנֵה
כַּאֲשֶׁר יִחַנוּ כֵּן יָסְעוּ אִישׁ עַרְ-
יָדוֹ לְדַגְלֵיהֶם : ס י וְהָיָה
מַחֲנֵה אֶפְרַיִם לְצַבְאֹתָם יָמָה
וְנִשְׂאֵי לִבְנֵי אֶפְרַיִם אֲרִישְׁמַע

זיין : (יז) הירוויף ציהט דאן
שטיפטזעלט , געמליך דאן
לאגער דער לויים , מיטטען
אין דען לאגערן : זא ווייז
זיא ליגען , זא זאללען זיא
צידען , יעדער אן זיינעם
ארטע , אונטער איהרען
פאהנען : (יח) דיא פאהנע
דען לאגערן אפרים , נאך
איהרען הערען , לאגערן
זיך געגען אבענד : דער

שטאמפירוט דער קינדער אפרים אלישמע זאהן

תרגום אונקלוס

רש"י

בְּמִלִּין : (יז) וְנִשְׂאֵי לִבְנֵי אֶפְרַיִם אֲרִישְׁמַע
לְיוֹאֵי בְּגוֹ מִשְׁרֵיתָא פְּמָא דְשֵׁרוֹן כֵּן
גְּמִלִין גְּבַר עַל אַתְרֵיהּ לְטַקְסִיהוֹן :
(יח) מִיָּקָם מִשְׁרֵית אֶפְרַיִם לְחִלְיָהוֹן
מַעֲרָבָא וְרַבָּא לִבְנֵי אֶפְרַיִם אֲרִישְׁמַע

במערב ואל דן צנפון : (יז) ונסע אהל מועד
לאחר שני דגלים הללו : כאשר יחנו כן יסעו
כמו שפירשתי הליכתן כחיייתן כל דגל מהלך
לרוח הקבועה לו : על ידו על מקומו ואין
לשון יד זו ממשמעו רוח של כדו קרוי על ידו
הכמוכה לו לכל השטת ידו אינ"שון או"שא
בלע"ז (והוא ענג סא"ן עו"י ובל"א וואהין
ער

באור

(כוויטן דריטטן) : (יז) ונסע אהל מועד מחנה הלויים , שיעורו אהל מועד שהא מחנה
הלויים : בחוך המחנה לאחר שני הדגלים הללו (רש"י) , על כרחו לומר שכוונת הרב ז"ל
על הקהלים נושאי המקדש , כי הם נסעו לאחר מסע שני דגלים , אחרי שני גרשון ומררי
בשאי המשכן נסעו אחר נסיעת יהודה קודם נסיעת ראובן וכן הוא צפ' בהעלתך ויסע דגל
מחנה יהודה וגו' והורד המשכן ונסעו בני גרשון ובני מררי , ואח"כ אמר ונסע דגל מחנה ראובן
ואז נסעו הקהלים קודם דגל אפרים . וכן פירש"י ז"ל בעצמו צפ' בהעלתך ע"ש , וראב"ע
פי' בתוך המטות הנזכרות דהיינו בין מחנה יהודה למחנה ראובן , והכוונה א"כ על בני גרשון
ובני מררי נושאי המשכן , וכן פי' הרמב"ן ועיני"ש צפ' בהעלתך בענין הזה : כאשר יחנו כן
יסעו , שכל המחנות ששם ישראל לא אל מחנה הלויים שהרי חנית בני גרשון במערב הי' וחנית
מררי בצפון כמ"ש (להלן ג') , ועכ"ז היו בני גרשון ובני מררי יחדיו בנסיעתם אחר דגל יהודה ,
הרי שלא הי' סדר נסיעת הלויים בסדר חניתם (ראב"ע) , והנה כל זה לשטת האומר כקורה
היו מהלכין , והי' א"כ סדר הליכתן על הדרך הזה מחנה יהודה , בני גרשון ומררי , מחנה
ראובן , בני קהת , מחנה אפרים , מחנה דן , שכן כתוב צפ' בהעלתך , וא"כ משה לוי
מוקפתן בין יהודה לראובן , ומוקפתן בין ראובן לאפרים , אבל למ"ד כתיבה היו מהלכין , שער
הכתוב כפשוטו , ונסע אהל מועד מחנה הלויים בתוך מחנות , כלומר כאשר יסעו ממקום
למקום שאר המחנות יהיו תמיד קניב למחנה הלויים , יהודה מפנים ואפרים מאחור , ראובן
מימין ודן משמאל , כאשר יחנו כן יסעו , השער שגם בדרך הליכתן ישמרו הסדר הזה , ותמיד
יסע מחנה הלויים באמצע המחנות , וכן איתא בירושלמי מאן דאחר כתיבה מפיך לה מן כאשר
יחנו כן יסעו , שכן משמעות פשוט הכתוב , וצפ' בהעלתך מדבר מן הסדר הזמני שהם
זומרי' בעקירתם ממקום חכוי' , שכאשר יתחילו לעקוד ממקום ומהתנועע , יהודה הראשון
בזמן ואחריו גרשון ומררי , ואח"כ ראובן קהת וכו' , שם מתורגם בל"א (אויף ברעכין) , וכאן
מתורגם (כיהן) : עלידו , על מקומו , ואין לשון יד זו ממשמעו רוח של כדו קרוי על ידו
השמוכה .

בֶּן־עַמִּיהוּד : יט וְצָבָאוּ וּפְקֻדֵיהֶם
 אַרְבַּעִים אֶלֶף וַחֲמִשׁ מֵאוֹת :
 כ וְעַלְיוּ מִמֶּנּוּ מִנְּשֵׂה וּנְשֵׂי
 לְבָנָי מִנְּשֵׂה גַמְלִיאֵל בֶּן־
 פְּדָהצֹר : כא וְצָבָאוּ וּפְקֻדֵיהֶם
 שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף וּמֵאוֹת :
 כב וּמִמֶּנּוּ בְנֵימֹן וּנְשֵׂי לְבָנָי
 בְנֵימֹן אֲבִידֹן בֶּן־גִּדְעוֹנִי :
 כג וְצָבָאוּ וּפְקֻדֵיהֶם חֲמִשָּׁה
 וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת :
 כד כָּל־הַפְּקֻדִים לְמַחֲנֵה אֶפְרַיִם
 מֵאוֹת אֶלֶף וּשְׁמֹנֶת־אֲלָפִים
 וּמֵאוֹה לְצִבְאוֹתָם וּשְׁלֹשִׁים
 יִסְעוּ : ס כִּי דָגַל מַחֲנֵה דָן
 צִפְנָה לְצִבְאוֹתָם וּנְשֵׂי לְבָנָי דָן

אחיעזר

זָאֲרוֹן עַמִּיהוּד : (יט) זִינ
 הָעֵר , נַעֲמִלִיק דִּיא גַעֲמוֹז־
 טַעֲרַטַעֲן דַּעֲזוֹעֲלַבְעֹן אֲן דַּעֲר
 צֶאֱהֵל פִּירְצִיג טוֹזְעַנְד , פִּינְף
 הוֹנְדַּעֲרַט : (כ) נַעֲבַעֲן אִיהֶם
 דַּעֲר שְׁטֶאֱם מִנְּשֵׂה : דַּעֲר
 שְׁטֶאֱמִפִּירוֹזט דַּעֲר קִינְדַּעֲר
 מִנְּשֵׂה גַמְלִיאֵל זָאֲרוֹן
 פְּדָהצֹר : (כא) זִינ הָעֵר ,
 נַעֲמִלִיק דִּיא גַעֲמוֹזטַעֲרַטַעֲן
 דַּעֲזוֹעֲלַבְעֹן : אֲן דַּעֲר צֶאֱהֵל
 צוֹוִיאֵ אונְד דְּרִיִּיסִיג טוֹזְעַנְד ,
 צוֹוִיאֵ הוֹנְדַּעֲרַט : (כב) אונְד
 דַּעֲר שְׁטֶאֱם בְנִימֹן : דַּעֲר
 שְׁטֶאֱמִפִּירוֹזט דַּעֲר קִינְדַּעֲר
 בְנִימֹן אֲבִידֹן זָאֲרוֹן גִּדְעוֹנִי :
 (כג) זִינ דַּעֲר , נַעֲמִלִיק
 דִּיא גַעֲמוֹזטַעֲרַטַעֲן דַּעֲזוֹעֲלַבְעֹן :
 אֲן דַּעֲר צֶאֱהֵל פִּינְף אונְד
 דְּרִיִּיסִיג טוֹזְעַנְד , פִּעֵר
 הוֹנְדַּעֲרַט : (כד) אֲלֵלַע גַּעֲ-
 מוֹזטַעֲרַטַעֲן דַּעֲזוֹ לְאַגַּעֲרֹז
 אֶפְרַיִם הוֹנְדַּעֲרַט אונְד אֲכַט
 טוֹזְעַנְד , זִינ הוֹנְדַּעֲרַט ,
 נֶאֱךְ אִיהֶרַעֲן הָעֵרַעֲן : דִּיוַע
 זִינְד בֵּיִים צוֹנַע דִּיא דְּרִיִּט־

טען : (כה) דִּיא פֶּאֱהַנַע דַּעֲזוֹ לְאַגַּעֲרֹז דָן לְאַגַּעֲרַט זִיךְ גַּעֲגַעֲן מִיטטַעֲרַנְאֲכַט נֶאֱךְ
 אִיהֶרַעֲן הָעֵרַעֲן , דַּעֲר שְׁטֶאֱמִפִּירוֹזט דַּעֲר קִינְדַּעֲר דָן
 אחיעזר

תרגום אונקלוס

רשי

בֶּר עַמִּיהוּד : (יט) וְחִילִיָּהּ וּמִנְּנִיחֹזֹן עַר כִּיִּכְעֵן קֶזֶן) : (כ) יַעֲלִיו כַּתְּרַגּוֹמוֹ
 אַרְבַּעִין אֲלָפִין וַחֲמִשׁ מֵאוֹת :
 (כ) וְדַסְמִיכִין עֲלוֹתֵי שְׁבֵטֵא דְּמִנְּשֵׂה וְדָבָא לְבָנָי מִנְּשֵׂה גַמְלִיאֵל בֶּר פְּדָהצֹר :
 (כא) וְחִילִיָּהּ וּמִנְּנִיחֹזֹן תְּלַתִּין וְתַרְוִין אֲלָפִין וּמֵאוֹת : (כב) וּשְׁבֵטֵא דְּבְנֵימֹן
 וְדָבָא לְבָנָי בְנֵימֹן אֲבִידֹן בֶּר גִּדְעוֹנִי : (כג) וְחִילִיָּהּ וּמִנְּנִיחֹזֹן תְּלַתִּין וַחֲמִשׁ
 אֲלָפִין וְאַרְבַּע מֵאוֹת : (כד) כָּל מִנְּנִיחֵא לְמִשְׁרֵית אֶפְרַיִם מֵאוֹת וְתַמְנֵי אֲלָפִין וּמֵאוֹת
 לְחִילִיָּהּ בְּתַלְיָתָא גַמְלִין : (כה) טַעֲקַס מִיִּשְׁרֵית דָן צִפְנָה לְחִילִיָּהּ וְדָבָא
 לְבָנָי דָן

אחיעזר

עד
נת
ל
ל
מה
מע
גרות
זון
יהון
שמע
מחנה
ב זל
מררי
ג זגל
דאובן
אז"ע
גרשון
גו כן
מחית
ודה
קורה
מחנה
ה לוי
שעור
מקום
דאובן
תמיד
כאשר
סהם
דאשון
וכאן
ל ילו

אחיעזר זארון עמישדי :
 (כו) זיין העער , נעמליך
 דיא געמוזטערטן דעזועלבען :
 אן דער צאהל צווייג אונד
 זעכציג טויזענד , זיבען הונד
 דערט : (כז) נעבען איהם
 לאגערן זיך , דער שטאם
 אשר : דער שטאמפירוזט
 דער קינדער אשר פגעיאל
 זארון עכרון : (כח) זיין העער ,
 נעמליך דיא געמוזטערטן
 דעזועלבען : אן דער צאהל
 איין אונד פירציג טויזענד ,
 פינף הונדערט : (כט) אונד
 דער שטאם נפתלי : דער
 שטאמפירוזט דער קינדער
 נפתלי אחירע זארון עינן :
 (ל) זיין העער , נעמליך דיא
 געמוזטערטן דעזועלבען : אן
 דער צאהל דרייג אונד
 פונפציג טויזענד , פיער הונד
 דערט : (לא) אללע געמוזט
 טערטן דען לאגערן דן אן
 דער צאהל הונדערט זיבען
 אונד פונפציג טויזענד , זעכו הונדערט : ריזע זינד כולם צוגע אונטער איהרען
 פאהנען דיא לעצטען :

אחיעזר בן-עמישדי : כו וצבאו
 ופקדיהם שנים וששים אלה
 ושבע מאות : כז והחנים עליו
 מטה אשר ונשיא לבני אשר
 פגעיאל בן-עכרון : כח וצבאו
 ופקדיהם אחד וארבעים אלה
 וחמש מאות : כט ומטה נפתלי
 ונשיא לבני נפתלי אחירע בן-
 עינן : לו וצבאו ופקדיהם שלשה
 וחמשים אלה וארבע מאות :
 כל-הפקדים למחנה דן מאת
 אלה ושבעה וחמשים אלה
 ושש מאות לאחרונה יסעו
 דגליהם : פ

אלה

אונד פונפציג טויזענד , זעכו הונדערט : ריזע זינד כולם צוגע אונטער איהרען דיזען

תרגום אונקלוס

אחיעזר בר עמישדי : (כו) וחיליה ומניניהון שתין ותריין אלפין ושבע מאה :
 (כז) ודישרן סמיבין עלוהי שבטא דאשר ורבא לבני אשר פגעיאל בר
 עכרון : (כח) וחיליה ומניניהון ארבעין וחד אלפין וחמש מאה : (כט) ושכמא
 דנפתלי ורבא לבני נפתלי אחירע בר עינן : (ל) וחיליה ומניניהון חמשיין
 ותלתא אלפין וארבע מאה : (לא) כל מניגיא למשרית דן מאה וחמשיין ושבע
 אלפין ושית מאה פבתרייתא נטלין לטקסיהון :

באור

הסמוכה לו לכל הושתת ידו, אינשי"ן איש"א נלע"ז - (רש"י), והוא (עכנ סא"ן עו"י, וכל
 וואהין ער לייכנ קאן) : (ל) וצבאו ופקדיהם וגו' : (לא) כל הפקדי' וגו', הס דברי הס
 אל משה כמש"ל אל וידבר ה' אל משה ואל אהרן (שנתחלת זאת הפרשה, ובחורו כל פקו
 העמדות

כמדבר ב ג

תרגום אשכנזי יא

ל^ב אֱלֹהֵי פְקוּדֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
 לְבֵית אֲבוֹתָם כְּרִי־פְקוּדֵי
 הַמִּחְנֵת לְצַבָּאוֹת שֵׁש־מֵאוֹת
 אֶלֶף וּשְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים וַחֲמִשָּׁה
 מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים: ל^ג וְהַלְוִיִּם לֹא־
 הִתְפַּקְדוּ בַתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה:
 ל^ד וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר־
 צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה בֵּן־חָנּוּי
 לְדַגְלֵיהֶם וּבֵן נָסְעוּ אִישׁ
 לְמִשְׁפַּחְתּוֹ עַל־בֵּית אֲבוֹתָיו: פ^א
 ג א וְאֵלֶּה הַתּוֹלְדוֹת אֲהֲרֹן וּמֹשֶׁה

(ל^ב) דיזעו זינד דיא מוזטרונג
 גען דער קינדער ישראל
 נאך איהרען פאמיליען:
 אללע געמוזטערטן דער
 לאגער נאך איהרן העערען
 צוואממען, אן דער צאהל
 זעכו הונדערט אונד דרייג
 טווענד, פינף הונדערט אונד
 פונציג: (ל^ג) דיא לויים
 זינד ניכט מיט געמוזטערט
 ווארדען, זא וויא דער עוויגע
 משה בעפאהלען האטטע:
 (ל^ד) דיא קינדער ישראל
 טהאטען אללע וויא דער
 עוויגע משה בעפאהלען
 האטטע, זא לאגערטן זיא
 זיך אונטער איהרען פאה
 נען, אונד זא צאגען זיא
 אזוי, יעדער נאך זיינס גע
 שלעכטע אונד ביא זיינער
 פאמיליע:

ג (א) פאלגענדעו זינד דיא געשלעכטורעגזיטער אהרן אונד משה: צו

תרגום אונקלוס

רש"י

(ל^ב) אליו מניני בני ישראל לבית
 אבהתהון כל מניני משריתא לחילהון
 שית מאה ותלתא אלפין וחמש מאה
 וחמשים: (ל^ג) וריוא לא אתמניאו בגו בני ישראל כמא די פקיד יי ית
 משה: (ל^ד) ועבדו בני ישראל ככל די פקיד ייית משה בן שרון למקסיהון
 וכן גמלין גבר לזרעיתוהי על בית אבהתוהי:
 ג (א) ואליו תולדת אהרן ומשה

(א) ואלה תולדות אהרן ומשה ואיכו
 מזכיר אלא בני אהרן ונקראו
 תולדות משה לפי שלמדן תורה מלמד שכל
 המלמד
 ותמנין: (ל^ג) וריוא לא אתמניאו בגו בני ישראל כמא די פקיד יי ית
 משה: (ל^ד) ועבדו בני ישראל ככל די פקיד ייית משה בן שרון למקסיהון
 וכן גמלין גבר לזרעיתוהי על בית אבהתוהי:
 ג (א) ואליו תולדת אהרן ומשה

באור

המחנות שהיו במספר תר"ג אלף תק"כ יחנו איש על דגלו כי לא מנאוס עתה פעם אחרת
 (רמב"ן), וכתב עוד והזכיר כל זה להודיע שמימי המנין (שהי' באחד לחדש) עד שנתקנו
 המחנות וחמין לדגליהם וכן נסעו (שהיה בעשרים יום לחדש) לא נפקד מהם איש, וזה
 מעשה כס שלא ימות אחד מכל העם הגדול הזה תוך זמן עשרים יום, עכ"ל. וכן כתב הרשב"ע:
 ג (א) ואלה תולדות אהרן ומשה, תחלה מנה תולדת ישראל וחס"כ תולדת הלויים,
 אלא שהם חלוקים במנינם כמו שכתבנו בקדושתן כי אהרן ובניו נמסרו לכבודו ומשה
 וזרעו וכל אנשי שבטו לשרת את הכהנים במקדש כמ"ש ושרתו אתו (להלן י'), ומכאן באן דק
 תולדת

או
 דף
 ליו
 שר
 לו
 דף
 תלי
 בן
 ששה
 ית:
 יאת
 ארף
 יסעו
 לה
 איהרען
 ועו
 ע מאה:
 ואל בר
 ושכמא
 חמישי
 ושבע
 אליו
 מ"י, וכל
 ס דברי הס
 וכל פקו
 מחנות